

จรรยาวิพากษ์ของแพทย์ไทย

นางสาว ทักษิณี ศิลารัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-53-2564-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE MORAL JUDGMENT OF THAI PHYSICIANS

Miss Touchanee Silarat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Developmental Psychology

Faculty of Psychology
Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-53-2564-3

481717

หัวข้อวิทยานิพนธ์   จรรยาวิพากษ์ของแพทย์ไทย
โดย   นางสาว ทชณี ศิลรัตน์
สาขาวิชา   จิตวิทยาพัฒนาการ
อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ)

ทัชณี ศิลารัตน์ : จรรยาวิพากษ์ของแพทย์ไทย. (THE MORAL JUDGMENT OF THAI PHYSICIANS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 103 หน้า. ISBN 974-53-2564-3

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของคะแนนจรรยาวิพากษ์ของแพทย์ไทยเพศชายและเพศหญิงที่มีระดับของประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นแพทย์ชายและหญิง ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่เป็นโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยทั่วประเทศไทย ในแต่ละกลุ่มแบ่งเป็นแพทย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี เพศชาย จำนวน 40 คน และเพศหญิง จำนวน 40 คน แพทย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี เพศชาย จำนวน 40 คน และเพศหญิง จำนวน 40 คน แพทย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี เพศชาย จำนวน 40 คน และเพศหญิง จำนวน 40 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างและแบบวัดจรรยาวิพากษ์ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นโดยการดัดแปลงจากแบบวัดของ สุสารี วิวัฒน์ศุกร (2544) และได้ปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับงานวิจัยนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way Analysis of Variance) และการเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison) โดยวิธีทดสอบของ Scheffe'

ผลการวิจัยพบว่า

1. แพทย์ที่มีระดับประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี มีคะแนนจรรยาวิพากษ์สูงกว่าแพทย์ที่มีระดับประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. แพทย์ไทยทั้งเพศชายและเพศหญิงมีคะแนนจรรยาวิพากษ์ไม่แตกต่างกัน
3. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างระดับประสบการณ์การทำงาน และเพศ ที่ส่งผลต่อคะแนนจรรยาวิพากษ์

สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ

ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต ..... ทัชณี ศิลารัตน์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ทัชณี ศิลารัตน์

4678112238: MAJOR DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: MORAL JUDGMENT / PHYSICIANS / WORK EXPERIENCE / GENDER

TOUCHANEE SILARAT: THE MORAL JUDGMENT OF THAI PHYSICIANS.

THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. PUNTIP SIRIVANNABOOD, Ph.D., 103

pp. ISBN 974-53-2564-3

The purpose of this research was to compare the moral judgment scores of Thai male and female physicians working in medical school hospitals in Thailand with different years of work experience. Two hundred and forty subjects comprised of one hundred and twenty females, one hundred and twenty males with equal number of participants in each group: 1-5 years, 6-10 years and more than 10 years. The instruments were the questionnaire of subject's background and The Moral Judgment Test modified from Susaree Vivutsuporn (2001). The data were analyzed by Two-Way Analysis of Variance and multiple comparisons by Scheffe' test.

The results are as follows

1. Moral judgment scores of Thai physicians with 6-10 years of work experience are significantly higher than Thai physicians with more than 10 years of work experience. ($p < .05$)
2. There is no difference in moral judgment scores between Thai male and female physicians.
3. There is no interaction effect between years of work experience and gender of Thai physicians on moral judgment.

Field of study DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

Academic year 2005

Student's signature *Touchanee Silarat*

Advisor's signature *Puntip Sirivannabood*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจ รวมทั้งการเสียสละเวลาเพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สามารถสำเร็จได้ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ ที่ได้ให้ความเมตตาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางการศึกษา ตลอดจนการให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะจิตวิทยาทุกท่าน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ในคณะจิตวิทยาทุกท่านที่เป็นกำลังใจและได้ให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานในการดำเนินการวิจัยแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลรามาริบัติ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โรงพยาบาลศรีนครินทร์ โรงพยาบาลมหาสารคาม เชียงใหม่ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่และบุคลากรในโรงพยาบาลที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณน้องๆ พี่ๆ ในสาขาจิตวิทยาพัฒนาการทุกท่านที่คอยให้กำลังใจ และให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ พี่ๆ น้องๆ พยาบาลแผนก ไอ.ซี.ยู โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์และเพื่อนพยาบาลทุกคนที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจตลอดเวลา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ แต่ คุณพ่อคุณแม่ และขอขอบคุณ สมาชิกทุกคนในครอบครัว ที่คอยให้ความรักและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	20
ขอบเขตของการวิจัย.....	20
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	21
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	22
2. วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
กลุ่มตัวอย่าง.....	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	25
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
3. ผลการวิจัย.....	31
4. การอภิปรายผลการวิจัย.....	38
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	42
รายการอ้างอิง.....	45
ภาคผนวก.....	50
ภาคผนวก ก.....	51
ภาคผนวก ข.....	52
ภาคผนวก ค.....	68
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	103

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนเรื่องที่ถูกร้องเรียนทางจริยธรรมของแพทย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2546.....	1
2. แสดงจำนวนแพทย์ที่ถูกร้องเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514- 2543.....	3
3. แสดงสัดส่วนของการจัดส่งข้อมูลในโรงพยาบาลต่างๆ.....	24
4. แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน.....	24
5. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจรรยาวิพากษ์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	31
6. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจรรยาวิพากษ์ จำแนกตามเพศ.....	33
7. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจรรยาวิพากษ์ จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและเพศ.....	35
8. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง ของคะแนนจรรยาวิพากษ์ ชั้น P ของแพทย์ไทยที่มีประสบการณ์การทำงานและเพศต่างกัน.....	36
9. แสดงการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีของ Scheffe' ตัวแปรคะแนนจรรยาวิพากษ์ ชั้น P จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	37
10. แสดงค่า CITC จากดัชนีชี้วัดระดับจรรยาวิพากษ์ชั้น P (ค่า P).....	69
11. แสดงค่า CITC จากการประเมินค่าความสำคัญของข้อความ (Rating).....	69
12. แสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างแพทย์ 240 คน.....	69

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงจำนวนเรื่องที่ถูกร้องเรียนทางจริยธรรมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531-2546.....	2
2. แสดงจำนวนแพทย์ที่ถูกร้องเรียนต่อปี.....	4
3. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนจรรยาวิพากษ์ของแพทย์ไทย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	32
4. แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนจรรยาวิพากษ์ของแพทย์ไทย จำแนกตามเพศ.....	34